

EXPUNERE DE MOTIVE

Protectia și gestionarea durabilă a spatiilor verzi din localitatile urbane ale Romaniei sunt obiective de interes public prevazute in Strategia naționala pentru dezvoltare durabilă.

În România, spatiile verzi din cadrul zonelor urbane sunt din ce în ce mai amenințate, datorită distrugerii acestora si a impactului negativ al unor activități economice și sociale.

Spatiile verzi, contribuie la imbunatatirea calitatii mediului, la mentinerea echilibrului ecologic si la ameliorarea peisajelor in vederea realizarii unui cadru favorabil desfasurarii activitatilor antropice si mentinerii calitatii vietii.

Deteriorarea sau dispariția unor spatii verzi constituie pierderi irecuperabile, cu efect negativ in special asupra starii de sanatate fizica si psihica a copiilor si a intregii populatii, avand in vedere functiile pe care acestea le indeplinesc, cum ar fi:

- imbunatatirea calitatii mediului prin reducerea poluarii si imbogatirea atmosferei cu oxigen;
- conservarea resurselor de apa, combaterea eroziunii solurilor si alunecarilor de teren;
- reducerea zgomotului;
- armonizarea peisajelor antropice cu cele naturale;
- imbunatatirea aspectului estetic-arhitectural al localitatilor;
- crearea cadrului adecvat practicarii sportului, turismului si altor activitati recreative.

In Romania nu exista un act normativ specific acestui domeniu. Exista insa cateva acte normative care fac doar referiri generale la spatiile verzi:

- **Legea nr. 137/29.12.1995 privind protectia mediului**, republicata in 2000 – M.Of. nr.70/17.02.2000 modificata si completata de Legea nr. 294/27.06.2003 privind aprobarea OUG nr.91/27.06.2003 pentru modificarea si completarea Legii protectiei mediului nr.137/1995 – M.Of. nr.505/14.07.2003 – art.61;

- **Legea nr. 350 din 6 iulie 2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul**, publicata in M.Of. nr.373/10.07.2001-art.13, 14;

- **Hotărârea de Guvern nr. 525 din 27 iunie 1996 pentru aprobarea Regulamentului general de urbanism** publicata în M.Of. Nr. 856/27.11. 2002 – art.34, anexa 2 si 6;

- **Ordonanță nr. 21 din 30 ianuarie 2002** privind gospodărirea localităților urbane și rurale, publicata în M.Of. nr. 86/1 feb. 2002 –art.7 și art. 8.

La nivel european, la 11 ianuarie 2004, Comisia Europeană a adoptat Comunicatul COM(2004)60 "Catre o strategie tematica asupra Mediului inconjurator urban" care definește ideile Comisiei referitoare la Strategia Tematica asupra Mediului Inconjurator Urban care va fi adoptată în Decembrie 2005.

Comunicatul identifica problemele cu care se confrunta zonele urbane ale Europei, concentrându-se pe 4 teme prioritare:

- **managementul mediului inconjurator in zonele urbane**, abordeaza probleme cum ar fi rolul ONG-urilor si a societatii civile in planificarea locala, noi sisteme administrative;
- **transportul urban** se refera, printre altele, la problema managementului transportului, la tendintele generale in evolutia traficului;
- **constructia durabila** vizeaza baza legala privind normativele de constructie, eficienta in utilizarea energiei si resurselor, etc.;
- **design-ul urban** priveste, de exemplu, problema spatiilor verzi, relatiile dintre centrul oraselor si suburbii, starea cladirilor cu caracter istoric.

Strategia tematica asupra mediului inconjurator in zonele urbane este una dintre actiunile cheie subliniate in Al Sasea Program de Actiune privind Mediul.

Strategia finala asupra mediului inconjurator in zonele urbane va fi prezentata de catre Comisie in Decembrie 2005.

În statele membre ale Uniunii Europene, problematica spațiilor verzi este reglementată atât prin legislația specifică cât și prin hotărârile și acțiunile autorităților administrației publice locale.

În Germania, Legea Federală pentru Conservarea Naturii (1967) are 3 direcții principale pentru protecția, restaurarea și dezvoltarea spațiilor verzi:

- specii și habitate;
- servicii de mediu: sol, apă, aer, climă;
- aspecte ale peisajului, natura și peisajul în procesul recreerii.

Măsurile compensatorii sunt aplicate intens de către orașe la nivelul strategic al landului, care utilizează planificarea pentru dezvoltarea procesului la nivel local. Un fond pentru zonele compensatorii, așa-zisul "cont ecologic" este creat de municipalitate și acesta este echilibrat cu impactul asupra dezvoltării noilor zone urbane. Acesta permite

dezvoltarea spațiilor verzi și crearea zonelor compensatorii în favoarea obținerii celor mai mari beneficii ecologice.

Noile standarde pentru planificarea spațiilor verzi prevăd următoarele direcții:

- Conservarea mediului și a calităților ecologice într-o aglomerație urbană;
- Restaurarea mediului și a calităților ecologice în zonele din orașele vechi, industrializate, prin dezvoltarea noului tip de spații verzi;
- Dezvoltarea spațiilor verzi pentru expansiune urbană;
- Diversificarea metodelor pentru planificarea peisagistică.

În sistemul danez, politicile naționale pentru dezvoltare urbană prevăd măsuri de reabilitare a zonelor urbane prin mărirea numărului de spații verzi. Actul de Planificare Daneză reglementează în mare măsură inițiativele locale și există o largă înțelegere politică în sensul că dezvoltarea durabilă trebuie să fie numitorul comun.

La baza elaborării Planurilor Municipale pentru dezvoltarea spațiilor verzi sta Actul de Planificare (similar Planurilor de Urbanism General din România). Este un instrument pentru planificare și pentru dezbaterile publice a politicii ce vizează spațiile verzi urbane.

Administrațiile locale hotărăsc asupra raportului dintre creșterea și dezvoltarea noilor spații verzi. Rezultatul depinde de combinația înțelegerii profesionale, atitudinea politică și problemele economice ale zonei. Dezvoltarea spațiilor verzi urbane este hotărâtă de administrație, precum și de factorul politic *ca parte a inițiativei planificării*, iar locuitorii pot influența calitatea. Direct, ei pot influența modificările locale în privința reabilitării urbane, care sunt de interes special personal.

În Spania, legislația care se referă la spațiile verzi este reglementată prin Legea planificării utilizării teritoriului și a administrării urbane aprobate în 1975 și Legea privind regulamentul planificării pentru dezvoltarea și utilizarea planificării utilizării teritoriului și a administrării urbane aprobată în 1978. Legea planificării utilizării teritoriului și evaluării a fost aprobată în 1998.

Planurile generale municipale prevăd ca spațiul verde să nu aibă mai puțin de 5 m²/locuință. Planurile parțiale, care dezvoltă planurile municipale generale în zonele urbane noi (terenuri în dezvoltare), destinate utilizării rezidențiale sau industriale, trebuie să prevadă nu mai puțin de 18 m²/locuință sau la fiecare construcție 100 m² (cu un minim de 10% din suprafața totală a planului parțial) pentru spațiile verzi în cazul folosinței rezidențiale și nu mai puțin de 10% în cazul celui de-al doilea scop (industrial). Aceste valori ar trebui să crească în zonele rezidențiale, conform cu zonele construite în planul parțial. Dacă valoarea este mai mare decât aceasta, rezerva de spațiu nu trebuie

să fie mai mică decât 21 m²/locuință sau pentru fiecare 100 m² de construcție, cu un minim de 10% din suprafața totală a Planului Parțial.

Spațiile verzi pot fi grădini publice, spații de joacă pentru copii sau zone de plimbare:

- ♦ Grădini publice: suprafața nu mai mică de 1000 m², capabilă să înscrie un cerc cu un diametru de 30 m;
- ♦ Spații de joacă: suprafața nu mai mică de 200 m², capabilă să înscrie un cerc cu un diametru de 12 m;
- ♦ Zone de plimbare (este vorba de zone unde accesul masinilor este interzis, se merge numai cu piciorul) – suprafața mai mare 1000 m², capabilă să înscrie un cerc cu un diametru de 30 m.

Planurile speciale pot urmări dezvoltarea teritoriilor urbane cu diferite destinații (să se obțină noi spații publice, zone foarte compacte, refacerea zonelor sărace, să se protejeze zonele de interes arhitectonic).

Planul general poate stabili ponderea spațiilor verzi în câteva obiective ale Sectoarelor ale Planurilor Speciale.

In Franta, Legea planificării urbane - 1967 a fost utilizată și completată cu alte dispoziții din alte legislații. În anii 60, principalul scop a fost scăderea densității urbane și legea a fost adoptată în vederea ușurării urbanizării în zonele rurale suburbane.

Până în prezent, principalul scop al planului local a fost grija pentru peisaj. Planul local nu este obligatoriu, orașele mici se pot supune doar politicii planului național de urbanism .

Planurile locale pot da parcele de pământ menționând păstrarea și conservarea spațiilor verzi considerate arii protejate (păduri, zone naturale, ferme). Creșterea terenurilor protejate în întreaga municipalitate având un plan local este de 32%.

La nivel international, necesitatea reglementării spațiilor verzi ale zonelor urbane este prevăzută și în documentele și convențiile internaționale, cum ar fi:

· **Raportul Brundtland** (1987) care extinde conceptul dezvoltării durabile și la gestiunea orașelor, iar Adunarea generală a ONU a recomandat statelor membre să pună la baza strategiilor și politicilor lor naționale principiile și criteriile dezvoltării durabile.

· **Agenda 21** (Rio de Janeiro, 1992) care detaliază acțiunile ce trebuie să orienteze preocupările autorităților locale în conturarea perspectivelor orașului.

· **Declaratia de la Istanbul**, semnata in cadrul **Conferintei Natiunilor Unite** asupra Asezarilor umane (Habitat II) din 1996, stabileste necesitatea dezvoltarii durabile a asezarilor umane intr-o lume din ce in ce mai urbanizata.

· **Conventiile internationale** la care Romania este parte si anume:

- Conventia internationala privind protectia vegetatiei, Roma 6.12.1951;
- Conventia privind protectia peisajelor europene, Florenta 2000.

Prezentul proiect de lege urmareste sa reglementeze, pentru Romania, conceptele de nivel european ca: „inverzirea orasului” si „rezervatie a biosferei extins la nivelul ecosistemelor urbane” care au in vedere:

- ansamblul actiunilor ce trebuie intreprinse pentru a asigura o componenta a dezvoltarii durabile si anume aceea care aduce vegetatia in interiorul orasului, in interesul oamenilor, a sanatatii acestora;
- reciclarea resurselor naturale printr-un sistem bazat pe plante, oxigen, lemn, apa, etc.;
- sisteme de plante agatatoare care sa acopere fatadele cladirilor, acoperisurile caselor, imobilelor, altor componente ale infrastructurii urbane; alegerea si dezvoltarea plantelor, extinderea spatiilor verzi nu se pot face independent de prezenta unei faune diverse.

In concluzie, scopul prezentei legi îl constituie garantarea conservării și utilizării durabile a spatiilor verzi din localitatile urbane, obiectiv de interes public, componentă fundamentală pentru asigurarea calitatii vietii populatiei. Actul normativ raspunde acestor necesități urgente și de interes public major, stabilind in acelasi timp și măsurile ce trebuie luate de autoritățile competente ale statului, pentru protecția spatiilor verzi care reclamă instituirea și aplicarea unui regim special de protectie și utilizare, venind astfel in sprijinul autorităților publice centrale și locale în vederea planificării amenajării teritoriului in domeniul protectiei si dezvoltarii spatiilor verzi prin includerea acestora in planurile de urbanism generale.

Având în vedere cele de mai sus, a fost elaborat proiectul de lege privind administrarea si gospodarirea spatiilor verzi din localitatile urbane, pe care îl supunem spre analizare și adoptare Parlamentului.

DEPUTAT,
PETRU LIFICIU
